Nr. 67 NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Sobota 21 Marca 1925.

Rok XLIV.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia . . . . 3·40 zł
Z odnoszeniem . . . . 3·60
Z przesyłką pocz. . . . 4·20
Za granicą . . . . . . 7·—
Cena numeru 15 groszy
Adres Redakcji:
ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 41. Międzymiast. 1572.
Adres Administracji:
ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 341.

…A REFORMA

wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu

Co sobotę w zwiększonej objętości z ilustrowanym dodatkiem tygodniowym

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy:
Zwykłe . . . . . 10 gr.
Nekrologi . . . . 20 „
Nadesłane . . . . 25 „
Po kronice . . . . 30 „
Na 1-szej stronie . . 40 „
Drobne od słowa . . 7 „
(najmniej 10 słów)
Układ tabelaryczny 50% drożej
Zamiejscowe o 50% drożej.
Załączniki wedle umowy.
Nr czeku P. K. O. 400.402

„Stany Zjednoczone Europy"

Zastąpienie protokołu genewskiego szeregiem umów regjonalnych

Kraków, 19 marca.

Ostatnia sesja Rady Ligi Narodów zadecydowała, jak się zdaje, o losach protokółu genewskiego, przynajmniej na najbliższą przyszłość. Wobec tego kwestja bezpieczeństwa pozostaje nadal otwartą i rzecz oczywista, że wyłaniają się coraz to nowe projekty paktów gwarancyjnych, czy układów arbitrażowych, któreby przynajmniej doraźnie zabezpieczyły istniejący stan rzeczy, wytworzony w Europie przez traktaty pokojowe, a zwłaszcza traktat wersalski.

Ciężki okres powojenny ma się ku końcowi, stosunki ekonomiczne zaczynają się rozwijać w coraz szybszem tempie, ożywia się produkcja i handel. Ludy Europy dążą do pokojowej pracy i zabezpieczenia jej owoców przed wszelkiemi niepożądanemi wstrząśnieniami.

Z tego źródła też wypływają wszelkie projekty paktów gwarancyjnych, jak np. znany pakt pięciu, czy siedmiu mocarstw, rozszerzenie paktu zachodniego na Polskę i Czechy, a ostatnio nowy projekt dra Benesza, zakomunikowany belgijskiemu ministrowi spraw zagranicznych, Hymansowi.

Według tego planu mają powstać dwie grupy państw, tj. zachodnia i wschodnia. Do pierwszej należałyby: Anglja, Francja, Belgja i Niemcy, do drugiej zaś Polska, Czechy, Rumunja oraz inne państwa środkowo- i wschodnio-europejskiej, to znaczy, państwa bałkańskie i bałtyckie. Włochom pozostawionoby wybór pomiędzy jedną a drugą grupą.

W sprawie tej udzielił Hymans korespondentowi »Tempsa« bardzo ważnych wyjaśnień. Hymans uważa protokół genewski za pogrzebany z punktu widzenia polityki praktycznej, ponieważ odrzuciła go Anglja, a Włochy przyłączyły się częściowo do zastrzeżeń angielskich. Również niezdecydowanem jest stanowisko Japonji i Szwecji. Z tych względów więc należało szukać innej drogi.

Proponowany przez dra Benesza plan poszczególnych umów regjonalnych nie jest rzeczą nową, ale obecnie otwiera dla sprawy bezpieczeństwa nowy horyzonty, tem bardziej, że rząd włoski podziela stanowisko czeskiego ministra. System sojuszów obronnych może stanowić w każdym razie bardzo poważny krok na drodze zasadniczego rozwiązania kwestji bezpieczeństwa.

Autor projektu, dr Benesz, przebywający, jak wiadomo, w Paryżu, zamieścił w tej sprawie oficjalne wyjaśnienie, za pośrednictwem czeskiego biura prasowego. Oświadczenia tego nie można uważać za dementi, ponieważ zawiera ono cały szereg punktów, stwierdzających w zasadzie ogólną tezę.

Wedle tego oświadczenia dr Benesz udaje się w najbliższym miesiącu do Warszawy, celem zawarcia między Polską a Czechami układu arbitrażowego, co do którego toczą się już rokowania. Możliwe, że w danym razie będzie chodziło nie o pakt gwarancyjny między obu państwami, tylko raczej o podstawę dla takiego paktu.

Zasadniczą ideą dra Benesza jest związanie kilku państw środkowej i wschodniej Europy wspólnym, obowiązkowym arbitrażem na podstawie protokółu genewskiego. W ten sposób protokół genewski zostałby przeobrażony na pewnego rodzaju pakt regjonalny, do którego z dawnych nieprzyjaciół przystąpiłaby Austrja. Jeżeli więc udałoby się osiągnąć porozumienie na zachodzie, to wtedy powstałyby w Europie dwie grupy państwowe, oparte o układ wzajemnej pomocy w ramach Ligi Narodów. Przez to sprawa stabilizacji Europy posunęłaby się poważnie naprzód.

* * *

Jak widzimy więc, dla urzeczywistnienia swego planu stara się dr Benesz przedewszystkiem o pozyskanie Polski, bez udziału której idea jego nie mogłaby być praktycznie zrealizowaną.

Znaczenie Polski jako decydującego czynnika dla przyszłego rozwoju stosunków pokojowych w Europie wschodniej występuje jeszcze wyraźniej, jeżeli weźmiemy pod uwagę stanowisko Rosji i ostatnie enuncjacje jej przywódców. Rosja stara się odciągnąć Polskę od Zachodu i proponuje jej porozumienie, które np. zdaniem Radka zabezpieczy ją lepiej od strony Niemiec, aniżeli pakty z państwami zachodniemi.

* * *

Polska stanęła bezwzględnie po stronie protokółu genewskiego, ale jeżeli widoki praktycznego urzeczywistnienia jego zasad przynajmniej w okresie obecnym są bardzo małe, to z natury rzeczy musimy szukać jakiegoś wyjścia.

Wierzymy, że prędzej czy później idea protokółu genewskiego zwycięży, ale nie możemy czekać z założonemi rękami aż to się stanie. Musimy poszukiwać sami nowych dróg i nowych sposobów, któreby nie tylko zabezpieczały całość państwa już obecnie, ale któreby nas zbliżały do tego ostatecznego celu, jakim jest praktyczne wcielenie w życiu idei powszechnego pokoju i rozbrojenia.

W poszukiwaniach sposobu rozwiązania kwestji bezpieczeństwa powinniśmy polegać nietylko na drugich, ale przedewszystkiem na sobie, na naszem znaczeniu i wyzyskać wszystkie nadarzające się możliwości.

Przed polityką naszą otwierają się nowe, poważne zagadnienia.

Po wizycie min. Skrzyńskiego u premjera Herriota

Francja i Polska zgodne są w zapatrywaniach

(Telegram iskrowy „Nowej Reformy").

Paryż, 19 marca. **Min. Skrzyński konferował wczoraj z Herriotem przeszło godzinę.** Żegnając się z francuskim mężem stanu, oświadczył min. Skrzyński, że Polska nigdy nie niepokoiła się o swą przyszłość, gdyż uważa Francję **za wierną sojuszniczkę** — jednakże Polacy słusznie obawiali się, iż dyplomaci innych krajów nie zechcą zrozumieć, jakie niebezpieczeństwo zagraża pokojowi europejskiemu — jeżeli pokój nie zostanie **ostatecznie zagwarantowany.** Konferencja z Herriotem zadowoliła zarówno samego min. Skrzyńskiego, jak i państwo polskie, albowiem Francja i Polska **zgodne są w zapatrywaniach na poruszone kwestje.**

Trzy filary bezpieczeństwa Polski

Konsolidacja wewnętrzna Polski, armja i sojusz z Francją

Paryż, 19 marca (PAT). Minister Skrzyński oświadczył przedstawicielom prasy, że **żywi do Francji całkowite zaufanie.** Minister uważa, że zagadnienie bezpieczeństwa winno być traktowane na dwóch płaszczyznach: Po pierwsze **na konsolidacji wewnętrznej Polski, na armji polskiej i na sojuszu Polski z Francją,** po drugie na odbudowie solidarności europejskiej. — Minister Skrzyński sądzi, że nie wystarczy zagwarantować jakąś jedną specjalną granicę, aby inne państwa czuły się zabezpieczone. Kończąc, minister oświadczył, że **Polska usilnie pragnie współdziałać w duchu pojednawczym we wszystkich pracach zmierzających do zapewnienia europejskiej stabilizacji i pokoju.** — Wiele kombinacji jest możliwych — dodał minister — mówiono o przystąpieniu Polski do małej ententy, jednakże to ugrupowanie ma zakres działania ograniczony ramami Dunaju, podczas kiedy **Paryż i Warszawa stanowią dwa wspólne bieguny polityczne, niezbędne dla Europy.** Zresztą — mówił minister — utrzymujemy najlepsze stosunki z państwami wchodzącemi w skład małej ententy. Cele Anglji i Francji są identyczne. Państwa te różnią się tylko w poglądach na realizację tych celów, jednakże panuje powszechna zgoda pomiędzy sojusznikami, co do tego, aby nie zawierać paktu z Niemcami przed ich wstąpieniem do Ligi Narodw, przez co otrzymałyby odpowiednie prawa oraz przyjęły odpowiednie obowiązki. — **Polska będzie współdziałała usilnie w duchu pojednawczym we wszelkich pracach, mogących zbliżyć Europę do stanu stabilizacji bezpieczeństwa.** O zamiarach Chamberlaina mogę się wyrazić jedynie z uznaniem. Mam najpełniejsze zaufanie do Francji. Czyż Herriot nie wypowiedział tych słów historycznych, które noszą znamię uczuć całego narodu francuskiego: Francja nie może kupować bezpieczeństwa swego kosztem Polski. **Nie chcemy** — kończył minister — **aby żołnierze polscy byli tak jak w 19-tym wieku ponownie zaciąganymi do armji niemieckiej przeciwko Francji.**

Niemiecki impet na Wschód nie przełamie oporu Polski

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 marca. Z Londynu donoszą: Dyplomatyczny sprawozdawca „Daily Telegraph" donosi swemu pismu, że **Herriot postanowił definitywnie nie pertraktować z Niemcami w sprawie paktu gwarancyjnego** jako z **równouprawnionem państwem,** a w każdym razie nie dopuścić do paktu na **równych warunkach.** Zdaniem pisma angielskiego, to stanowisko Francji **oraz Polski rozwiało wszelkie marzenia Niemiec.** Stanowisko Polski w sprawie zabezpieczenia granic wschodnich jest **tak silne i nieprzejednane,** że niema widoków, ażeby niemiecki impet na Wschód **mógł przełamać opór Polski.**

Uporne stanowisko Niemiec w kwestji granic wschodnich

Wiedeń, 19 marca (PAT). »N. Fr. Presse« donosi z Berlina, że pewna rzekomo dobrze poinformowana osobistość udzieliła informacyj o stanowisku niemieckiem w kwestji paktu gwarancyjnego. Gdyby Francja zażądała od Niemiec zagwarantowania granicy wschodniej, to żądaniu temu rząd niemiecki odmówi. Niemcy nie zamierzają obecnie wytaczać kwestji wschodniej na porządek dzienny. W Berlinie sądzą jednak, że trzeba się liczyć z tem, **że Rosja może poruszyć kwestję wschodnią** i to Rosja skonsolidowana, która chciałaby odzyskać swoje dawne granice, albo Rosja upadająca, któraby chciała odwrócić uwagę publiczną przez akcję zagraniczną.

W dalszym ciągu zaznacza »N. Fr. Presse«, że Niemcy mają pretensję do korytarza polskiego i do Gdańska. W Berlinie panuje również zdanie, że rokowania obecne doprowadzą do konferencji międzynarodowej, która rozstrzygnie kwestję gwarancyj, opróżnienia strefy kolońskiej, kontroli wojskowej i kwestję wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów.

Premjer belgijski o gwarancjach

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 marca. Z Brukseli donoszą: Po powrocie z Genewy, Hymans udzielił prasie wywiadu, w którym oświadczył:

Chcemy prowadzić politykę pozytywną, dlatego musimy zdać sobie sprawę, że w obecnych warunkach **nie może być mowy o zrealizowaniu protokółu genewskiego.** Anglja odrzuciła protokół, Włochy poszły za jej przykładem, a Japonja i Szwecja czynią to samo. — Bezpieczeństwo może być osiągnięte jedynie przez gwarancje, przyjęte przez Anglję. Osiągnięcie takich gwarancyj jest zadaniem naszej polityki. **Niewątpliwie gwarancje powinny być również rozciągnięte i na wschód.** Belgja jednak nie jest w tem interesowaną bezpośrednio. — Przystąpienie **Niemiec do Ligi Narodów** ułatwi uzyskanie gwarancyj, ale Niemcy muszą przystąpić bez jakichkolwiek zastrzeżeń. Dla wszystkich członkwó Ligi są jednakowe prawa i obowiązki.

Tajemnicze zabójstwo w Tyflisie

Sekretarz komisarjatu republiki zakaukaskiej zastrzelił urzędnika komisarjatu

Moskwa, 19 marca (PAT). Wielką sensację wywołało tu **tajemnicze zabójstwo, dokonane w Tyflisie po sesji CIK-a na bezpartyjnym fachowcu finansowym, urzędniku komisarjatu republiki zakaukaskiej Sołowiejczyku, zastrzelonym przez sekretarza komjaczejki tego komisarjatu, niejakiego Awakowa.** Motywy zabójstwa narazie nieznane. Sprawa nabiera charakteru politycznego. Komunistyczna partja Zakaukazu skompromitowana czynem swego przedstawiciela Awakowa, tuszując wrażenie, usunęła natychmiast mordercę z partji i domaga się śledztwa oraz rewizji w komisarjacie skarbu republiki Zakaukaskiej. Pozatem partja wydała odezwę, wyjaśniającą komunistyczne znaczenie współpracy bezpartyjnych specjalistów w urzędach sowieckich.

Pożar opery w Odessie

Odessa, 19 marca (PAT). Onegdajszej nocy **spłonął tu teatr operowy. Zniszczeniu uległy ogromnej wartości dekoracje włoskich artystów Reggie i Revescalli, sprowadzone niedawno z Włoch.**

Aresztowano tajemniczego osobnika, ukrywającego się nocą w gmachu teatru.

Ponowna zniżka cen pszenicy

Przesycenie targów europejskich zbożem amerykańskiem

Londyn, 19 marca (AW). Z Chicago donoszą **o poważnej zniżce cen pszenicy.** We wtorek wynosiły one **154 centy za buszel,** a w poniedziałek **165.** Kupcy usiłują wszelkiemi sposobami **pozbyć się swych zapasów.** Deprymująco oddziałała też wiadomość, że niektóre okręty z transportem pszenicy **miały się wrócić z drogi, z powodu wiadomości o przesyceniu targów europejskich zbożem amerykańskiem.**

Stolica Japonji w płomieniach

Tokio, 19 marca. (PAT). **Stolica Japonji stoi w płomieniach.** Pożar, który wybuchł wczoraj popołudniu w północnej części miasta, w krótkim czasie **pochłonął tysiące domów. Celem stłumienia pożaru, który rozszerza się z błyskawiczną szybkością, zawezwano wojsko. Ludność w popłochu opuszcza miasto.** Przeszło 20.000 osób bez dachu nad głową, błąka się straciwszy całe swe mienie.

Wedle ostatnich wiadomości, pożar zniszczył **około 3.000 domów.**

Teatr „Bagatela"

„Nasi najserdeczniejsi"

Komedja w 4 aktach Wiktoryna Sardou.

Wolę się przyznać: pierwszego aktu nie mogłem wczoraj zobaczyć, bo w tym samym czasie miałem »słowo wstępne« na wieczorze uroczystym w »Klubie społecznym«, a potem przez chwileczkę chciałem jeszcze przysłuchać się pięknej deklamacji p. Zosi Barwińskiej, by następnie szybko (odpowiednio do dzisiejszego szybkiego tempa życia) przenieść się do »Bagateli« i tutaj przez chwilę odpocząć wśród nastroju dawnych spokojniejszych czasów, niezakłóconych (tak nam się przynajmniej wydaje) dręczącą zawiłością chwili bieżącej.

Nie od razu zdać sobie mogłem sprawę, o co to tam na scenie idzie. Jeszcze mi w uszach, w sercu, brzmiały echa poruszonych przed chwilą myślą. — Po chwili jednak widzę, jak z przesuwających się po scenie osb pozostają dwie, zwracając moją baczniejszą uwagę. A — to państwo Barwińscy... Słyszę, jak p. Barwiński z lekka ironicznym uśmiechem, lecz o wyraźnie dobrotliwym, łagodnym odcieniu, tłómaczy swej pani o szkodliwości wyznań dla pewnego młodego człowieka, o strasznem niebezpieczeństwie wynie wykluczającem nawet jego nagłej śmierci. Już za chwilę widzę następstwa tej przestrogi: mówionego słowa »kocham« dla jego zdrowia, czułe zapędy p. Kwiatkowskiego (grającego właśnie role owego młodego człowieka) natrafiają na jeszcze czulsze obawy osoby kochanej, wytwarzając przekomiczną sytuację. Ach — co za świetny, choć tak niewyszukany pomysł, już o wybitnie farsowym charakterze, który też wielokrotnie jeszcze odbije się echem w krotochwilnej literaturze.

Zaczynam się jednak już orjentować. Nalatują wspomnienia z mych dawnych, młodszych czasów, kiedy to jeszcze we Lwowie w teatrze Skarbkowskim słuchało się »Naszych najserdeczniejszych« — z śp. Fiszerem w głównej roli. Kilku słowami wyjaśnień dopomaga uprzejma towarzyszka, słuchająca sztuki od początku. Jestem zatem w domu. To znaczy w domu kochanego, a poczciwego pana Caussade, który w pierwszej chwili mocno pokrewieństwem z rodem »Safandułów« trąci, a którego jednak głębszą, powiedzmy bolesną stronę zamaskowanego poniekąd życia duszy z właściwym sobie artyzmem odtwarza p. Zbucki. Przy nim gromada dobranych przyjaciół, ach tych naszych »najserdeczniejszych«, może nie w tej formie, nie tak po prostu pasorzytujących na żywem ciele. utrapień i trosk »przyjaciela«, lecz choć w innej masce nie mniej jednak jak dzisiaj krążących dookoła smutków bliźniego z zakłamaną czułością, a z myślą, jeśli już nie o własnej korzyści, to w każdym razie o sensacji, o jakiejś wzruszającej historji, mogącej stanowić miły żer sympatycznych rozmów w codziennym toku towarzyskiego życia. Mój Boże! jakże nudnem byłoby to życie, gdyby nie ta »troska« i w ślad za nią idący śmiech krwawiącego szyderstwa »naszych najserdeczniejszych«...

Ich oblicze oczywista nie-współczesne w maskach postaci, według obrazu p. Sardou w jego charakterystycznie karykaturalnym rysunku odsłania dobrana gromadka »przyjaciół«: pp. Dobrzański, Wasilewski, Fertner i pani Romowicz. Wszyscy równie świetni, każdy w swoim typie. Przoduje z tytułu (swej roli) i urzędu (swego reżyserskiego) p. Dobrzański. Każdy ruch, każdy skurcz twarzy, każde spojrzenie — to niewyczerpane bogactwo komizmu, tkwiącego w podobnym typie, jakże doskonale z życia zdjętym nawet bez wielkiej przesady. Pod jego mistrzowskim przewodem snują się po scenie coś jakby cienie, coś jakby niemal duchy-symbole zakłamanej przyjaźni — groteskowe postaci »naszych najserdeczniejszych«, rozsnuwające intrygę, stwarzające coraz to kłopotliwsze sytuacje dla swego dobrodusznego przyjaciela — a wszystko to z jak najserdeczniejszego uczucia.

Miłość, a raczej chwilowe przelotne uczucie, pani Cecylji Caussade (której postać z jakąż szlachetnością i naturalnością zarazem odtwarza właśnie p. Barwińska) dla Maurycego (o sympatycznej postaci w trafnem ujęciu p. Kwiatkowskiego) daje »przyjaciołom« znakomitą okazję do tradycyjnego pastwienia się nad ofiarą ich troski. Inscenizują pułapkę na rzekomego kochanka — lecz ich »serdeczne« zamysły udaremnia tym razem rzetelny przyjaciel, doktor Tholosan, którego szlachetnej postaci tyle głębokiego wyrazu nadał p. Barwiński, wymownie wydobywając i prawdziwą grę serca i snujący się nad komedją refleks myśli poważniejszych o życiu, o miłości i szczęściu. — Chytrego, do spokojnego zacisza rodzinnego szczęścia podkradającego się skrycie lisa, owo »dzikie zwierzę« namiętności i grzechu, zabija mąż kochający, który w ujęciu p. Zbuckiego zostawia nas jakby z rozmysłu w niepewności, nie-pozwalającej ocenić jego istotnego poglądu na przeżytą chwilę wątpliwości, której zamknięciem niewiadomo czy jest smutek w radości (zdobytej cierpieniem) czy radość w smutku (odrzuconym).

Choć zatem nastrój ogólny i forma ujęcia tak dalekie są od tętna dzisiejszego i perwersyjności naszego myślenia i przeżywania (której odbiciem najlepszem byłby może współczesny »chiarellizm«), z przyjemnością słuchałem tej tak miłej i zabawnej historji o rzeczach i dzisiaj tak zawsze aktualnych, choć w innem odbiciu wyrażonych. Podzielałem szczerze gorące oklaski publiczności, której sztuka i gra artystów (prócz wymienionych nie mniej poprawna u pań Rawicz i Walewskiej, oraz p. Zborowskiej, jak też u p. Heniowskiego), żywo przypadła do gustu. Jest to najlepszym dowodem teatralnej siły tkwiącej w sztuce, której mistrzem jak wiadomo był p. Victorien Sardou, w latach 1860—90 popularny francuski dramatyk, dzięki swym osobistym stosunkom ze sceną, w szczególności z teatrem pani Déjazet, dla której ról zresztą pisywał swe pierwsze sztuki, należycie obeznany z techniką sceniczną. To też zawsze żywotność teatralną mieć będą takie jego sztuki, jak właśnie tak świetnie przypomniani »Nos intimes« (1861) czy też również znani ze sceny polskiej »Les ganaches«, czy tak popularna »Madame Sans-Gêne«, po łamańcach i sztucznych eksperymentach dzisiejszej literatury mogące stanowić jakże miłe wytchnienie, na podobieństwo naszych utworów pod pogodnego słońca humoru Bałuckich, B[…]zińskich czy Dobrzańskich.

Bol. P.

Z Senatu

Warszawa, 19 marca.

(Uchwalenie ustawy o dniach świątecznych Rezolucje o szkołach akademickich. — Nowela do ustawy o podatku domowym).

Na wczorajszem posiedzeniu Senatu toczyły się obrady nad rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej **o dniach świątecznych.** Po krótkiej dyskusji powzięto uchwały **równobrzmiące z uchwałami Sejmu.** Przyjęto tylko rezolucję, wzywającą rząd, aby porozumiał się z władzami duchownemi **o przeniesienie odpustów parafjalnych z powszednich dni tygodnia na niedziele.** Również przyjęto dwie rezolucje, aby rząd wniósł projekt ustawy **o zabezpieczeniu dni świątecznych,** co ułatwiłoby całokształt problematu.

Po referacie senatora Godlewskiego przyjęto dwie rezolucje w sprawie **szkół akademickich.** W pierwszej Senat wzywa rząd do przeprowadzenia w departamencie 4, ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego reorganizacji i zmiany sposobu urzędowania, tak, aby na przyszłość zagwarantowana została zgodna na wzajemnem zaufaniu oparta **współpraca ministerstwa oraz szkół akademickich.** W drugiej rezolucji Senat wzywa rząd do podjęcia rewizji i przeredagowania ustawy **o szkołach akademickich.**

Wkońcu po referacie senatora Nowodworskiego przyjęto nowelę do ustawy **o podatku domowym,** przyjętą przez Sejm. Przyjęto nadto dwie rezolucje. Pierwsza, aby rząd przedłożył Sejmowi w terminie trzymiesięcznym projekt ustawy uzależniającej **taryfy podatku domowego** od osób prawnych nietylko od osiągniętych dochodów, lecz i od wysokości inwestowanych kapitałów. Druga rezolucja żąda, aby wobec ustalenia się walut dla możności dokładniejszego zorjentowania się płatników co do rzeczywistej wysokości osiągniętych dochodów, rząd polecił władzom wymiarowym podatku dochodowego kierować się bezwzględnie zasadą **prawdy materjalnej.**

Na tem obrady zakończono. Następne posiedzenie dnia 31 marca.

Nowe projekty ustaw

Warszawa, 19 marca (PAT). Rada ministrów na posiedzeniu z dnia 18 marca powzięła następujące ustawy:

1. Projekt ustawy **o prowizorjum budżetowem, tymczasowego wydziału samorządowego** we Lwowie na czas od 1 stycznia do 31 marca 1925 r.

2. Projekt ustawy **o ulgach podatkowych dla kapitału zagranicznego,** lokowanego na obszarze Rzeczypospolitej.

8. Projekt ustawy **o podatku od ogierów,** nie posiadających świadectw uznania.

4. Projekt ustawy w sprawie ratyfikacji międzynarodowej **konwencji o zwalczaniu obiegu i handlu publikacjami pornograficznemi** i dołączonego do niej aktu końcowego, podpisanego w Genewie dnia 12 września 1923.

5. Przystąpienie Polski do **międzynarodowej rady badania morza.**

Związek chłopski przeciw prezesowi Wyzwolenia

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 marca. Klub Związku chłopskiego ogłasza komunikat, w którym powiada, że **zrywa stosunki z obecnym prezesem klubu Wyzwolenia,** a to z tego powodu, że poseł Rudziński w wywiadzie, udzielonym jednemu z pism oświadczył, że połączenie tej grupy z Wyzwoleniem byłoby jakościowo **problematycznem.**

„Stronnictwo mieszczańskie“ w Sejmie

»Kurjer Warszawski« notuje pogłoskę, że grupa posłów Wyzwolenia wskutek rozłamu, jaki się w niej przygotowuje, ma wystąpić z tego klubu i założyć stronnictwo mieszczańskie, złożone z 10 posłów. Do stronnictwa tego należeliby między in. posłowie: **Łypacewicz, Bartel i Śmiarowski.**

Nieudały zamach w Bułgarji

Sofja, 19 marca (PAT). W ludnej dzielnicy Filipopola został dokonany **zamach rewolwerowy na przywódcę federalistów macedońskich Aleksandra Atanazofa.** Zamach nie udał się. Oddane strzały przeszyły jedynie kapelusz Atanazofa.

Terorystyczne zarządzenia w Chorwacji

Belgrad, 19 marca (PAT). **Donoszą** tutaj z Zagrzebia, że w ciągu wczorajszego dnia policja przedsięwzięła rewizję we wszystkich handlach bronią. Wedle oświadczenia prezydenta policji zagrzebskiej, **nie będą się mogły odbywać zgromadzenia posłów chorwackich.** Większość tych posłów **będzie aresztowana,** ponieważ nie chroni ich już ustawa o nietykalności poselskiej.

O niezawisłe państwo macedońskie

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 marca. Z Sofji donoszą, że nowo wybrany centralny komitet macedoński ogłasza manifest, w którym apeluje do świata cywilizowanego i żąda **albo niezawisłego państwa macedońskiego,** pod portektoratem Ligi Narodów, albo utworzenia **autonomicznej prowincji w ramach państwa jugosłowiańskiego,** albo też autonomicznej jedności w ramach **federacji bałkańskiej.**

Tylko rozbrojenie na morzu

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 marca. Z Londynu donoszą: Rozpowszechnione mniemanie w Europie, jakoby Coolidge zainicjował **rozbrojenie na lądzie jest fałszywe.** Najbliższa konferencja będzie dotyczyła rozbrojenia morskiego.

Obchód Imienin Piłsudskiego w Warszawie

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 marca. Warszawa obchodziła wczoraj wilję imienin marszałka Piłsudskiego nader uroczyście. Młodzież akademicka wespół z młodzieżą robotniczą urządziła wieczór w sali Muzeum rolnictwa i przemysłu, na którym zebrały się tłumy zaproszonych i gości, ażeby oddać hołd marszałkowi Piłsudskiemu. Po przemówieniach p. Piskorskiego i innych, panna Winiarska **wręczyła marszałkowi wiązankę purpurowych róż.** Jedną z róż wręczył marszałek małej Krysi Sołdaczuk, która znalazła się obok miejsca marszałka. Obdarzona Krysia nie chciała nikomu oddać róży, oświadczając rezolutnie, że schowa ją dobrze.

O godz. 4 po południu w **teatrze Bogusławskiego** odbyło się przedstawienie, przeznaczone dla żołnierzy. Odegrano „Bandurek“, poprzedzony przemówieniem Kadena-Bandrowskiego.

Wieczorem odbył się **raut w szkole podchorążych,** na który przybyło 1000 osób z premjerem **Grabskim** na czele. Stawiła się bardzo licznie **generalicja, posłowie z Wyzwolenia, P. P. S. i N. P. R.** oraz poseł Szydłowski z Piasta, dalej świat naukowy, literacki, przedstawiciele Rady miejskiej itp. O godz. 11 wieczór **przywitano marszałka hymnem narodowym.** Przemówienie powitalne wygłosił prof. **Kochanowski,** poczem marszałek przeszedł do innej sali dla wysłuchania koncertowej części rautu. P. Zelwerowicz wygłosił z humorem staropolskim mowę do marszałka, składając życzenia. Następnie p. Dobosz odśpiewał arje solowe.

* * *

UROCZYSTY WIECZÓR KU CZCI MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO zgromadził wczoraj w lokalu „Klubu społecznego“ poważne sfery naszego obywatelstwa dla oddania hołdu pierwszemu Naczelnikowi Państwa z okazji dnia 19 marca. Przemówienie wstępne wygłosił prof. Bol. Pochmarski, podkreślając objektywną stronę zasług Józefa Piłsudskiego, położonych około odrodzonej Ojczyzny, oraz znaczenie obchodu imienin Marszałka nie jako wyraz kultu osoby, lecz jako manifestację idei i żywotnych wartości, na których podstawie opiera się demokratyczna budowa państwa polskiego.

Po odczytaniu depeszy z życzeniami imieninowemi dla Marszałka Piłsudskiego, wśród gorących aplauzów, wygłosiła z ujmującym wdziękiem artystka teatru „Bagateli“ p. Zofja Barwińska piękny wiersz Kaz. Bukowskiego, poświęcony Wodzowi. Następnie p. Jerzy Braun wygłosił porywający wiersz-rapsod własnego układu na tle wielkich zapasów światowej wojny, plastycznie odsłaniający obraz wstającej Polski i jej idei naczelnej w osobie Komendanta wyrażonej.

Po części artystycznej wśród miłej pogawędki i zabawy towarzyskiej zebranie przeciągnęło się do późnej nocy.

FOTOGRAFJE BŁYSKAWICZNE

Sw. Józef

Mało jest miast w Polsce, które mogłyby się pochwalić taką liczbą Józefów i Jóź, co Kraków. Bardzo często słyszymy taką uwagę:

— Panu na imię Józef? — A mnie także.

I obaj rozpromienieni Józefowie padają sobie w objęcia, całują się z dubeltówki i konserwują wzruszenie w alkoholu. Józie są mniej pochopne do tej rozlewności uczuć, ale to tylko pozór, bo mają bardzo dobre serca, zwłaszcza gdy do niego zapuka jaki młody Józek, a choćby tylko Andruś lub Antoś.

Nic tedy dziwnego, że dzisiaj zmobilizował się cały Kraków, ażeby uczcić Józefów, którzy nawzajem otworzyli swoje serca i portfele, ażeby godnie obchodzić imieniny.

Szczęść Wam Boże zacni Józefowie i piękne Józie! **h. j—e.**

KRONIKA

Kraków, 19 marca.

Święto ułańskie w Rakowicach

Dziś 8 p. ułanów, stacjonowany w Rakowicach obchodzi święto szefa pułku ks. Józefa Poniatowskiego.

Uroczystość ułańska rozpoczęła się mszą polową, którą odprawił gen. kapelan ks. Niezgoda. Po mszy św. nastąpiła dekoracja szeregu ułanów odznakami 8 pułku. Dekoracji dokonał komendant pułku płk. Gzowski.

Następnie przy dźwiękach orkiestry pułkowej odbyła się defilada 8 pułku ułanów w rozwiniętych szwadronach; defiladę prowadził płk. Bzowski.

O godz. 12 odbyło się w Kasynie pułkowem śniadanie, a o godz. 2 po poł. wyścigi.

W uroczystościach wzięli udział: wojewoda Kowalikowski, kom. rządu Wawrausch, generałowie: Szeptycki, Rozwadowski, Tinz, Kuliński i płk. Augustyn oraz przedstawiciele wszystkich rodzajów broni, stacjonowanych w Krakowie, a nadto cały szereg zaproszonych gości.

Krytyczna ocena nowej ustawy budowlanej

Dr Adolf Gross, kierownik Spółki budowlanej w Krakowie wypowiedział się w wywiadzie dziennikarskim w następującym sposób o nowej ustawie budowlanej:

Obecny projekt, będący nowelą ustawy budowalnej z r. 1922, przewiduje udzielenie **pożyczek gotówkowych, następnie zamienionych na obligacje mieszkaniowe,** poręczone przez rząd do wysokości 500 mil. zł. Na razie **można liczyć tylko na gotówkę, którą rząd dysponuje z pożyczki amerykańskiej.** Obok więc trudności, wynikających z niemożności zdobycia odpowiedniej ilości gotówki, drugą trudnością jest brak organizacji. Ustawa obciąża gminy miejskie podatkiem lokatorskim do wysokości 10% czynszu, z którego ma być utworzony centralny fundusz mieszkaniowy. Słabą stroną ustawy jest centralizacja. Gminy dające podatki stosunkowo mają mały wpływ na dyspozycje sum i niejako solidarnie odpowiadają. **Wskazanem jest przeto utworzyć fundusze budowlane samorządowe dla całych województw,** rząd zaś mógłby wydelegować komisarzy, strzegących by stało się zadość ustawie.

Korzyść byłaby podwójna‘ organizacyjna, oraz zapewniająca miastom, że podatek lokatorski idzie na korzyść samego miasta. Zdaniem dr Grossa nie ma odpowiedniej organizacji, któraby opanowała ruch budowlany a przez stworzenie zdecentralizowanych samorządowych funduszów mogłaby wywrzeć wpływ na obniżenie cen artykułów budowlanych, zwłaszcza, że gminy posiadają w wielu wypadkach cegielnie, wapienniki itd.

Kredyty z pożyczki amerykańskiej

Na posiedzeniu podkomisji kredytowej senatu oświadczył w toku dyskusji wiceminister Klarner, że rząd zamierza przeznaczyć 40 miljonów złotych na **budowę kolei, 100 miljonów złotych na kredyty budowlane krótko i długoterminowe, 80 miljonów złotych na wszystkie inne kredyty.**

Po dyskusji przewodniczący w imieniu podkomisji oświadczył, że podkomisja zgadza się na podział kredytów.

Bankiet na cześć Jugosłowian

Z Warszawy donoszą 18 bm.:

W Kasynie oficerskiem odbył się bankiet na cześć jugosłowiańskiego chóru akademickiego „Obilić“. W bankiecie wzięło udział z górą 250 osób, między in. kierownik min. oświaty p. Zawidzki, minister Berthoni, woj. Sołtan, prezes Rady miejskiej p. Baliński, rektor politechniki prof. Skotnicki i rektor uniwersytetu prof. Krzyształowicz. Min. Berthoni wygłosił mowę, zakończoną okrzykiem: „Niech żyje król Serbów, Chorwatów i Słowieńców“. Poseł jugosłowiański Simicz podziękował serdecznie za przyjęcie, jakiego chór „Obilić“ doznał w Polsce i zaznaczył, że Jugosławja pragnie zbliżenia z Polską, poczem zakończył mowę toastem na cześć zbliżenia słowiańskiego i solidarności słowiańskiej z okrzykiem „Niech żyje Polska“.

Ruscy alumni wydani w ręce władz wojskowych

Ze Lwowa donoszą:

W związku z secesją alumnów seminarjum duchownego w Stanisławowie, którzy zwrócili się przeciwko celibatowi, w kościele grecko-katolickim, „Diło“ donosi, że **rektorat seminarjum zwrócił się do władz wojskowych z pismem wydającem alumnów w ręce władz wojskowych,** a wszystkim tym, którzy protestowali przeciwko celibatowi odesłano papiery z zawiadomieniem, że wobec niesubordynacji **przestają być uczniami.**

ŚWIĘTY JÓZEF. Dziś obchodzimy uroczystość świętego Józefa. Dzień ten obchodzony był w Polsce zawsze uroczyście, w którym to dniu mniej surowi pozwalali sobie na tany i skoki. Do dnia tego przywiązanych jest szereg wróżb i przypowieści i tak: Oblubieniec pogodny, będzie roczek urodny; albo: Jak na święty Józef bocian przyleci, to resztę śniegu z pól zmiecie. W tym roku Oblubieniec jest pogodny, więc jeżeli mamy wierzyć przysłowiom, dzień dzisiejszy wróży urodzaje i plony.

P. TADEUSZ HEYNAR, rodem z Nowego Sącza, uzyskał w Uniwersytecie Jagiell. stopień doktora praw. Akt promocji odbył się dzisiaj w południe w Coll. Novum.

O EMERYTURĘ DLA B. OFICERÓW ARMJI AUSTRJACKIEJ. Z Warszawy donoszą: Najwyższy trybunał administracyjny rozważał wczoraj zażalenia emeryta, kapitana b. armji austrjackiej, Wiśniowskiego, przeciw decyzji min. spraw wojskowych, które wstrzymało wypłacanie dotąd p. Wiśniowskiemu pobory emerytalne na zasadzie tej, że przeniesienie p. Wiśniowskiego w stan spoczynku nastąpiło w czasie likwidacji ministerstwa w Wiedniu, nie przez władze byłej Austrji. Trybunał administracyjny zniósł orzeczenie ministra spraw wojskowych jako nieważne i sprzeczne z ustawą emerytalną i wypowiedział zasadę, że idzie tu o poszanowanie praw nabytych w b. Austrji do emerytury, które to prawa państwo polskie uznało.

O MIESZKANIA DLA CHÓRU JUGOSŁ. „OBILIĆ“. Komitet obyw. przyjęcia chóru „Obilić‘a“ zwraca się do obywatelstwa i akademików Krakowa, aby zechcieli użyczyć mieszkań dla akad. jugosł. na dzień 31 marca i 1 kwietnia (2 noce), umożliwiając w ten sposób komitetowi umieszczenie wycieczki, a co najważniejsza, zetknięcie się gości z mieszkańcami naszego grodu. Należy zaznaczyć, że społeczeństwo belgradzkie podejmowało krakowski chór akad. podczas zeszłorocznej wycieczki jego po Jugosławji wyłącznie po domach prywatnych. Zgłoszenia uprasza się skierować do komitetu przyjęcia „Obilić‘a, Dom akad. ul. Jabłonowskich, codziennie od 18—20 (tel. 557).

LOSOWANIE SĘDZIÓW PRZYSIĘGŁYCH. Na następną kadencję sędziów przysięgłych w krak. sądzie okr. karnym zostali wylosowani następujący sędziowie przysięgli: Jerzy Aleksandrowicz urz., Roman Bandurski budow.; Roman Berger urz., Tad. Bieleś urz., Leon Biliński. urz., Karol Bochenek kupiec, Adam Czunko budow., Antoni Drabikowski wł. real., Stan. Fabjański art. mal., A. Fiuk urz., Bernard Glazer inż, Ant. Gralewski kupiec, Józef Guzikowski przem., Piotr Iwanowski urz., Bron. Jarosz urz., Stan. Jawornicki kupiec, Jan Kahl urz., Józef Kalista budow., Stan. Kodlewicz urz., Józef Krupiński urz., Henr. Krzanowicz urz., Józef Litawski kupiec, Roman Marczyński przem., Jan hr Mniszech urz., Franciszek Mól kupiec, Wł. Mrozowski przem., Stef. Myczkowski urz., dr Fr. Niżyński, urz., Wł. Pawłowski urz., Jan Ropski przem., St. Seredyński wł. real., Adolf Sourek urz., Leon Stabrawa urz., Maks Storch wł. real., Jan Szypulski wł. real. i W. Mieczysław Zajączkowski urz. Zastępcami sędziów przysięgłych zostali wylosowani: Ludwik Kowalski zegarmistrz, Fel. Kuczyński blach., Ant. Miodoński kuśnierz, Józef Płonka zegarm., Jan Rychlik kupiec, Józef Schenker kupiec, Teodor Silberberg kupiec, Fr. Tomas wł. realn. i Antoni Wójcik przem. Kadencja wiosenna rozpocznie się 20 kwietnia br.

WYROK W PROCESIE PRZECIW WYWIADOWCOM POLICJI. Wczoraj wieczór zapadł wyrok w toczącym się przed sądem przysięgłych w Krakowie procesie przeciw wywiadowcom policji o nadużycie władzy i wymuszenie. Sędziowie przysięgli co do wszystkich trzech oskarżonych 12 głosami zatwierdzili pytania w kierunku zbrodni nadużycia władzy urzędowej przez wymuszenie i przywłaszczenie 500 dolarów, wobec czego trybunał skazał Dobrzańskiego i Genina po 3 lata ciężkiego więzienia z obostrzeniami, zaś Waligórskiego na 2 lata ciężkiego więzienia z obostrzeniami. W motywach podniósł przewodniczący, że niższy wymiar kary zastosował do Waligórskiego z powodu przyznania się i ujawnienia dalszych winnych, zaś oskarżonemu o współwinę Geninowi wymierzył 3 lata ze względu na to, że odegrał rolę prowokatora w tej sprawie. Nadto orzekł trybunał wydalenie Genina, jako podejrzanego rosyjskiego z granic państwa po odsiedzeniu kary.

KRADZIEŻE. Jakiś nieznany sprawca skradł z przedpokoju dra J. Gruzińskiego, zamieszkałego przy ul. Smoleńskiej 16, czarne futro wartości 1500 zł.

Aresztowano Mieczysława Żebrowskiego, który skradł garderobę z mieszkania W. Murdzyńskiego.

PRZYTOMNOŚĆ MOTOROWEGO. Dziś przed południem około godz. w pół do 10 u wylotu ul Zyblikiewicza, na miejscu, gdzie niedawno temu nastąpiło straszne w skutkach zderzenie tramwaju z automobilem, omal nie przyszło do nowego wypadku. Konie wozu, wiożącego cegłę, kierowane nieumiejętną ręką woźnicy, skręciły nagle na tor tramwajowy w momencie, gdy od poczty jechał pełną szybkością wóz tramwajowy Nr 48. Byłoby niechybnie przyszło do nieszczęścia, gdyby nie rzadka przytomność umysłu motorowego, który w ostatniej chwili osadził tramwaj na miejscu.

Ze sportu

ZAWODY MIĘDZY MISTRZEM STOLICY POLONJĄ A CRACOVIĄ odbędą się w niedzielę, 22 bm. Ostatnie spotkanie powyższych drużyn odbyło się w r. ub. w Warszawie i zakończyło się klęską Cracovii w stosunku 4:1. Ponieważ pierwsze mecze Polonji w bieżącym sezonie przyniosły jej wysokocyfrowe zwycięstwa (Warszawianka 10:0, Turyści w Łodzi 5:1) i świadczą o doskonałej formie drużyny, przeto mecz niedzielny będzie niewątpliwie niezwykle interesujący, tembardziej, że drużyna Cracovii będzie się starała powetować poniesioną w Warszawie porażkę.

JAK MAGISTRAT KRAKOWSKI POPIERA SPORT?

Jak wiadomo, Akademicki Związek Sportowy istnieje w Krakowie od lat 16, obejmuje w 12 sekcjach młodzież akademicką wszystkich trzech uczelni, oraz młodzież szkół średnich w liczbie 700 członków i dzierżawi od krakowskiej gminy teren w parku Krakowskim, na którym urządzone są wzorowe korty tennisowe. A. Z. S. na kortach tych urządza rok rocznie wielkie tennisowe zawody międzynarodowe, największe tego rodzaju w Polsce imprezy, stanowiące dla świata sportowego całej Europy środkowo-wschodniej prawdziwą sensację. Zarówno ze względów hygjenicznych, jak i dla racjonalnego przeprowadzenia wielkich zawodów, koniecznem okazało się dobudowanie dwóch nowych kortów, oraz rozszerzenie ubieralni. W tym celu A. Z. S. wniósł jeszcze w październiku ub. r. podanie do magistratu o wydzierżawienie kawałków gruntu, przylegającego do parkanu od strony Czarnej Wsi z jednej strony, z drugiej zaś do boisk tennisowych A. Z. S. Tymczasem magistrat rozpoczął pertraktacje z prywatnym przedsiębiorcą sportowym p. E. Weissem, a kiedy przedstawiciele A. Z. S. dowiedzieli się o tem i w sprawie powyższej w magistracie interweniowali, otrzymali przyrzeczenie pomyślnego załatwienia ich podania.

Tymczasem magistrat podpisał kontrakt z wyżej wymienionym przedsiębiorcą. P. Weiss ma zamiar na wydzierżawionym przez siebie terenie założyć przedsiębiorstwo konne, a nawet podobno sprowadzić wieś murzyńską, karuzele itp., co w zupełności uniemożliwiłoby grę na sąsiednich kortach z powodu hałasu, zanieczyszczenia powietrza, much końskich itp.

SENSACYJNE ZWYCIĘSTWO PIŁKARSKIEJ DRUŻYNY BRAZYLIJSKIEJ.

Brazylijska drużyna A. C. San Paolo przybyła do Europy i rozegrała w Paryżu zawody z reprezentacją Francji, zwyciężając ją w stosunku 7:2 (4:2). Wystąpienie tej drużyny było prawdziwą rewelacją dla świata sportowego Francji. O drużynie tej piszą, że przedstawia ona typ drużyny grającej systemem Urugwaju, jednakże znacznie od tej drużyny doskonalej. Napad odznacza się nieprawdopodobną szybkością i jest wspaniale dysponowany strzałowo. Pod względem techniki drużyna stoi na nieosiągalnym poziomie, wobec tego naturalnie drużyna francuska nie była w stanie oprzeć się przeciwnikowi, mimo, że grała niezwykle ambitnie, a składała się ze znanych w całej Europie graczy. Atak francuski znajdował się wobec zadania nie do przeprowadzenia. Lewy obrońca brazylijski Bartho szachował dosłownie całą linję francuskiego napadu.

Listy z kraju

(Korespondencja „Nowej Reformy“).

Tarnów, 16 marca.

(Przed sądem przysięgłych. — Z Towarzystwa kasynowego. — Koncert krakowskiego chóru akademickiego).

Przed trybunałem sędziów przysięgłych, któremu przewodniczył sędzia okr. Jachna, odbyła się w dniach ostatnich rozprawa karna przeciw Pawłowi Bieleckiemu, cyganowi, oskarżonemu o zbrodnię rabunku. Według aktu oskarżenia, Bielecki należał do bandy, ktora grasowała w r. 1918 w grudniu, dokonywując napadów rabunkowych w okolicznych wsiach, jak w Szynwałdzie, Zawadzie Świebodzinie, Jodłówce i Zaczarniu. Bandyci trzymali się ustalonego sposobu postępowania, dlatego ich ujęto. Mianowicie pod wodzą Michała Michalewicza bandyci dostawali się do domów jako żandarmi i pod pozorem szukania fałszywych pieniędzy zabierali wszelką gotówkę, znęcając się niejednokrotnie nad swemi ofiarami. W niedługi czas po napadach banda została ujęta, lecz część ich uciekła z powodu epidemji w aresztach. W r. 1919 i 1920 przychwyceni powtórnie, zostali skazani na kilkuletnie więzienie, a obecnie z tej bandy przychwycony Paweł Bielecki, na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych został skazany na sześć lat ciężkiego więzienia.

Pod przew p. Hana, a potem p. Gładyszowskiego odbyto w dniach ostatnich walne zgromadzenie Towarzystwa kasynowego, w czasie którego ujawniło się tarcie, zwłaszcza przy wyborze prezesa. Ostatecznie z wyborów wyszli pp. Gładyszowski (prez.), Han (wicepr.) i pp. Rozwadowski (wicepr.); do wydziału weszli pp. Arvay, Brzeza, Mueller, Kopff, Huber, Misiaczek, mj. Świder, Spólnik, Wierzbicki i kpt. Znamirowski, jako zastępcy pp. Gorzejowski, Kargol, Lewicki, rotm. Reklewski, Potępa i kpt. Przybytniowski; do komisji rewizyjnej weszli pp. Donnersberg, Kania, Machnicki i Sinkiewicz.

W sali T. S. L. odbył się w tych dniach koncert chóru akademickiego z Krakowa. Produkcje chóru pod batutą p. Życzkowskiego podobały się ogólnie, a zwłaszcza te partje, w których solo tenorowe wykonał p. Matuszyk, śpiewak o głosie bardzo pięknym lecz surowym. Wieczór uświetniła swym występem p. Niki Jakubowska, która zwłaszcza w partjach operowych zyskała gorące oklaski.

TEATR KINO ZABAWY

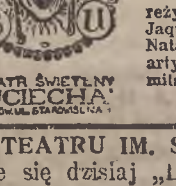
Dnia 19 marca:

TEATRY

im. SŁOWACKIEGO Początek godz. 7·30	**Don Juan** Josego Zorilli z J. Węgrzynem
„BAGATELA“ Początek godz. 8-ma	Nowość! Nowość **NASI NAJSERDECZNIEJSI** komedja w 4 aktach W. Sardou. Ceny miejsc popularne od 50 gr. do 6 złotych
„NOWOŚCI“ Początek godz. 7·30	**CLOCLO** operetka w 3 aktach Fr. Lehara

KINA

„REDUTA“ Lubicz 15. Pierwszy seans g. 5. Ostatni seans godz. 9	Ostatnia część **„Pająków Paryża“** stanowiąca odrębną całość i poprzedzona streszczeniem części pierwszej. **10 wielkich aktów! Program 2-godzinny!**
„SZTUKA“ św. Jana 4. Seansy g. 5, 7, 9	Nadzwyczajny wielki film reżyserji znakomitego Ryszarda Oswalda **Świat i Półświatek** Wspaniały dramat erotyczny senzacyjny w 8 wielkich aktach, osnuty na przygodach nowoczesnego małżeństwa poszukującego wrażeń. W głównych rolach: Reinhold Szyncel, Mary Kind, Mary Parker i J. Keiman.
WANDA Gertrudy 5	**WZNOWIENIE! PAT i PATACHON FOTOGRAFAMI** Nader wesoła komedja w 6 aktach. Nad program „OLIMPJADA“
„WARSZAWA“ Stradom 15. Seansy: 5, 7, 9.	Dwie serje razem wraz z zakończeniem! **ŚLUBOWANIE** wspaniały obraz z życia i środowiska żyd. Warszawy i Wilna. Treść zaczerpnięta ze słynnego „Dybuka“ Anskyego. W głównych rolach J. Kamińska i R. Kamińska, słynny reżyser Z. Turkow.
„NOWOŚCI“ Starowiślna 21. Początek seansów 4·30, 6, 7·30, 9·10	Krwawe wizje moskiewskich turm i kazamat. Tragedja rodu Romanowych! **CAREWICZ** potężny dramat podług arcydzieła G. Zapolskiej w 7 aktach. Główne role odtwarzają w obrazie: **Janina Szylżanka i Wiktor Biegański.**

TEATR ŚWIETLNY „UCIECHA“

Arcydzieło nowej sztuki kinematograficznej

Zalotny Książę

wielki dramat wystawowy w 8-miu aktach reżyserji Turżańskiego. W rolach głównych Jaque Catelain, bohater francuskiego ekranu, Natalia Kowanko, największa i najpiękniejsza artystka rosyjska, Mikołaj Koln, najznakomitszy komik rosyjski, Claude France, słynna piękność komedji francuskiej.

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Po raz 6-ty ukaże się dzisiaj „Don Juan“ Zorrilli z niezrównanym J. Węgrzynem, który na wczorajszem przedstawieniu, jako w wigilję swoich imienin był przedmiotem gorącej owacji ze strony publiczności. W sobotę po południu po cenach zniżonych o 50% Żeromskiego „Turoń“, w niedzielę zaś „Szkła na góra“

PO PREMJERZE W „BAGATELI“. Wczorajsza premjera „Naszych najserdeczniejszych“ Sardou

wykazała, że walory tej świetnej komedji zapewnią jej dłuższy żywot sceniczny. Trafna reżyserja p. Dobrzańskiego i doskonała gra całego zespołu z pp. Barwińskim, Barwińską, Dobrzańskim, Kwiatkowskim, Wasilewskim, Zbuckim, Rawicz, Romowicz, Walewską, Fertnerem, Heniowskim, przyczyniły się niezawodnie do trwałego powodzenia sztuki, którą publiczność przyjmowała rzęsistemi oklaskami. Nowe dekoracje zostały projektowane i wykonane przez p. Szarę. „Nasi najserdeczniejsi" grani będą przez wszystkie dni tygodnia aż do niedzieli 22 bm. włącznie. W sobotę i niedzielę o godz. 4 po poł. ukaże się po cenach zniżonych sukcesowa arcywesoła farsa Möllera „Zoneczka z Variete".

BRONISŁAW HUBERMANN, najsławniejszy skrzypek doby współczesnej, którego grę, zdumiewającą wszystkich, porównuje prasa zagraniczna jedynie z grą Kreislera, da się słyszeć w Krakowie tylko jeden raz, a to w niedzielę 22 bm. w Starym Teatrze.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO

Piątek, 20 bm.: „Don Juan".
Sobota, 21 bm. po poł.: „Turoń"; wieczorem: „Don Juan".
Niedziela, 22 bm. po poł.: „Szklana góra"; wieczorem: „Don Juan".

TEATR „BAGATELA"

Piątek, 20 bm.: „Nasi najserdeczniejsi".
Sobota, 21 bm. po poł.: „Zoneczka z Variete"; wieczorem: „Nasi najserdeczniejsi".
Niedziela, 22 bm. po poł.: „Zoneczka z Variete"; wieczorem: „Nasi najserdeczniejsi".

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI".

Piątek, 20 bm.: „Cioclo".

Z kraju i ze świata

MANIFESTACYJNY POGRZEB DZIENNIKARZA LWOWSKIEGO. Onegdaj po południu odbył się pogrzeb zmarłego w niedzielę we Lwowie długoletniego dziennikarza i prezesa „Gwiazdy", śp. Antoniego Lecha, b. korespondenta „Nowej Reformy". Żałobna uroczystość przemieniła się w wielką manifestację całego Lwowa dla zmarłego. Tłumy zebrały się w godzinach popołudniowych na ul. Franciszkańskiej. Przybyli między in.: prez. Neumann z małżonką, dow. O. K. gen. Malczewski z generalicją i korpusem oficerskim, przedstawiciele władz i instytucyj oraz orkiestra 40 pp. Po odegraniu marsza żałobnego przez orkiestrę „Gwiazdy", wyniesiono trumnę ze zwłokami przed lokal „Gwiazdy", gdzie połączone chóry „Echa" i Stow. drukarzy odśpiewały „Beati Mortui", poczem przemówił dr Dwernicki i red. Fryling. Przy dźwiękach muzyki wojskowej ruszył kondukt żałobny na miejsce wiecznego spoczynku, znajdujące się na wzgórzu obok cmentarza obrońców Lwowa, gdzie po przemówieniu wiceprezesa „Gwiazdy" i śpiewach chóralnych złożono zwłoki do grobu.

ROZPRAWA PRZECIW POSŁOWI ŁAŃCUCKIEMU. Z Przemyśla donoszą, że za kilka dni ma odbyć się rozprawa przeciw posłowi komunistycznemu Łańcuckiemu. Prezydjum przemyskiego sądu otrzymało telegram od Związku adwokatów w Moskwy z zapytaniem, czy zostaną dopuszczeni dwaj nowi obrońcy — jeden z Moskwy, drugi z Paryża (poseł Łańcucki ma już dwóch, adw. Landaua z Przemyśla i adw. Duracza z Warszawy). Telegram był z zapłaconą odpowiedzią. Prezydjum sądu uwiadomiło moskiewskich opiekunów p. posła, że wedle istniejących przepisów w procesie występować mogą tylko adwokaci, wpisani na listę obrońców.

CAŁA SZAJKA BANDYCKA POD KLUCZEM. Postrachem powiatu lwowskiego, bobreckiego i podhajeckiego była przed dwoma laty groźna szajka bandytów, którzy dokonali szeregu rabunków i dopuścili się usiłowanego morderstwa. Niedawno ujęty herszt tej bandy przyznał się do wszystkiego, a wyniki prowadzonego śledztwa odsłoniły nazwiska innych członków bandy, znajdującej się dziś w komplecie pod kluczem. Niedawno zostali aresztowani: Piotr Czmyr i Michał Chapa, w ostatnich dniach los ich podzielili Wasyl Łaba, rolnik z Berteszowa w powiecie bobreckim i Wasyl Popowicz. Przeważnie kryjąc się przed poborem wojskowym — dokonali w pięciu licznych rabunków, a widząc, że policja następuje na ich ślady zbiegli do bolszewji, skąd jednak wkrótce wrócili, gdyż się im tam powodziło gorzej.

ZAMACH SAMOBÓJCZY MORDERCY Ś. P. KORNELLI WE LWOWIE. Roman Filasiewicz, uwięziony niedawno we Lwowie pod zarzutem morderstwa, dokonanego na osobie śp. Kornelli, usiłował odebrać sobie życie przez powieszenie. Mianowicie onegdaj po godz. 8 rano do krat w oknie uwiązał szelki i na nich zawisł. W kilka chwil potem jeden z dozorców więziennych wszedł niespodziewanie do celi i zastał go wiszącego przy murze. Dozorca momentalnie zorjentował się w sytuacji, wyjął szablę i przeciął nią szelki, a Filasiewicz runął na podłogę. Na alarm dozorcy zbiegli się inni towarzysze, którzy po zastosowaniu sztucznego oddechania przyprowadzili Filasiewicza do przytomności.

KRWAWY DRAMAT MAŁŻEŃSKI. Z Łodzi donoszą: W domu przy ul. Konstantynowskiej 72 mieszka porucznik, oficer kasowy D. O. K. 4, Leonard Witkowski z żoną. Między małżonkami przychodziło często do ostrej scysji na tle sprzeczności charakterów.

We środę rano o 7'30, gdy porucznik Witkowski począł się ubierać, między małżonkami powstała kłótnia. W pewnym momencie por. Witkowski podniecony wyjął rewolwer i wystrzelił. Kula trafiła żonę jego w głowę. Widząc to Witkowski, popełnił tym samym rewolwerem samobójstwo. W stanie bardzo ciężkim odwieziono Witkowskiego do szpitala. Witkowska padła trupem na miejscu. Por. Witkowski był bardzo wzorowym oficerem i cieszył się zaufaniem swoich zwierzchników. Krwawy dramat wywarł wielkie wrażenie w mieście.

POLSKI RADCA HANDLOWY W BUKARESZCIE. Przy legacji polskiej w Bukareszcie utworzone zostało stanowisko radcy handlowego, które obejmuje w najbliższym czasie dr Artur Smutny, zamieszkały od lat 20 w Rumunji i obznajomiony dokładnie z tamt. stosunkami gospodarczemi. Nowo mianowany radca handlowy oświadcza gotowość utrzymywania ścisłego kontaktu z kołami gospodarczemi, interesowanemi w rozwoju stosunków handlowych z bliskim Wschodem. Przemysłowcy i kupcy polscy będą też mogli korzystać z pomocy i poparcia radcy handlowego w czasie pobytu w Rumunji.

ZAMKNIĘCIE UNIWERSYTETU W JASSACH. Z Bukaresztu donoszą: Ponieważ rektor uniwersytetu w Jassach unieważnił uchwałę kolegjum profesorów wydziału prawniczego, która poleciła ponowne otwarcie uniwersytetu, podało się sześciu profesorów do dymisji. Rada gabinetowa oświadczyła się za przyjęciem dymisji i przeciw otwarciu uniwersytetu.

WŁADZE GMINNE W SPÓŁCE Z BANDYTAMI. Z Moskwy donoszą: Borysowski sąd białoruski rozpatrywał sprawę przeciwko władzom gminnym Wielkiej Doleckiej, oskarżonym o udział w pogranicznych szajkach bandyckich, łapownictwie, wymuszaniu itp. Przybywający z Polski obywatele rzekomo przyjmowani byli do gminy doleckiej przez szajkę bez wiedzy G. P. U. i otrzymywali sowieckie dokumenty. 16 oskarżonych skazano na ciężkie więzienie, a 2 na rozstrzelanie. Proces ten ujawnił pograniczny ruch bandycki po stronie sowieckiej.

SAMOLOTY W ARMJI AMERYKAŃSKIEJ. (Radio). Wedle wiadomości z Waszyngtonu, min. wojny zakupiło 85 nowych samolotów bojowych dla armji amerykańskiej. Samoloty te są nowej konstrukcji a szybkość ich wynosi 130 mil na godzinę.

Z obrad komisyj sejmowych

ZAKOŃCZENIE OBRAD KOMISYJNYCH NAD KONKORDATEM.

Połączone komisje sejmowe: spraw zagranicznych i konstytucyjna ukończyły wczoraj, po długiej dyskusji i licznych głosowaniach nad rezolucjami i poprawkami poselskiemi — **obrady nad konkordatem.**

Referentem na plenum Sejmu wybrano posła **Dubanowicza,** na korreferenta mniejszości pos. **Czapińskiego.**

W głosowaniu upadł przedewszystkiem wniosek pos. Czapińskiego **o odrzucenie konkordatu** 35 gł. przeciw 12. Podobny los spotkał identyczny wniosek pos. Putka. Przyjęto natomiast 26 głosami rezolucję pos. **Dębskiego,** aby rząd w trzymiesięcznym terminie wydał **rozporządzenie wykonawcze i przedłożył projekty nowych ustaw.** Przyjęto także rezolucję tegosamego posła **o zniesienie patronatu** i rezolucję w sprawie **uregulowania opłat za posługi kościelne.** Upadła rezolucja pos. Dubanowicza o uposażeniu **służby kościelnej z dóbr poduchownych,** natomiast przyjęto rezolucję tego posła, aby **rząd, w drodze dodatkowego układu,** zapewnił **kościołowi** pełne odszkodowanie za zniesienie **świadczeń państwa** w związku ze zniesieniem **patronatu.** Przyjęto także rezolucję pos. **Styczyńskiego,** wzywającą rząd do wniesienia ustawy emerytalnej dla księży.

PRZYJĘCIE BUDŻETU PREZYDJUM RADY MINISTRÓW.

Warszawa, 19 marca. (PAT). Sejmowa komisja budżetowa obradowała wczoraj nad budżetem prezydjum Rady ministrów. Zabrał głos przewodniczący komisji kodyfikacyjnej dla ziem wschodnich **Walery Roman** i udzielił wyjaśnień w sprawie organizacji życia państwowo-administracyjnego na ziemiach wschodnich i stwierdził konieczność **uregulowania rozbieżności prawnych,** nad czem komisja pracuje.

Nad sprawą **funduszu dyspozycyjnego** prezesa **Rady ministrów** rozwinęła się dyskusja, w czasie której **pos. Wyrzykowski** (Wyzwolenie) zgłosił wniosek o **odrzucenie tego funduszu na znak braku zaufania do prezydenta ministrów. Pos. Gruszka** w imieniu klubu **Piasta** złożył deklarację: **Te same przyczyny,** które spowodowały nas do wstrzymania się od głosowania nad funduszem dyspozycyjnym ministerstwa skarbu, są miarodajne dla naszego stanowiska co do funduszu dyspozycyjnego prezesa Rady ministrów. Nie mając gwarancji, że fundusze te przestaną być w sposób szkodliwy i demoralizujący życie publiczne używane nie będziemy głosowali za funduszem dyspozycyjnym. **Zastrzegamy sobie ewentualne głosowanie za skreśleniem tego funduszu.** (Brzmienie deklaracji podajemy według komunikatu PAT. Przyp. red.).

Po przemówieniu pos. Głąbińskiego wniosek pos. Wyrzykowskiego **upadł większością 13 głosów przeciw 7.**

ODRZUCENIE RZĄDOWEGO PROJEKTU PRZERACHOWANIA WKŁADÓW DOLAROWYCH.

Warszawa, 19 marca. Sejmowa komisja skarbowa przyjęła w trzeciem czytaniu **projekt ustawy w sprawie zmiany rozporządzenia prezydenta Rzpltej o waloryzacji pożyczek państwowych i rozporządzenia o konwersji rzeczonych pożyczek.** Następnie komisja wysłuchała sprawozdania podkomisji o projekcie ustawy w sprawie **przerachowywania wkładów oszczędnościowych P. K. O.** oraz referatu posła Manaczyńskiego w sprawie **przerachowania dolarowych wkładów oszczędnościowych.** Po dyskusji **uchwalono** za podstawę do dalszych obrad wziąć **projekt podkomisji, który waloryzację** wkładów opiera na całym majątku **skarbu państwa,** a nie projekt rządowy, który te waloryzacje opiera jedynie na majątku P. K. O.

Po ogłoszeniu wyniku głosowania zabrał głos wiceminister Klarner i oświadczył, **że kwestja ta ma dla skarbu zasadnicze znaczenie** i że z powodu **odrzucenia projektu rządowego** zmuszony jest prosić o odroczenie obrad celem dania możności skomunikowania z ministrem skarbu. Wobec powyższego komisja postanowiła obrady swe odroczyć do godz. 4 po poł.

ZADANIA RZĄDU W ZAKRESIE OBRONY PAŃSTWA.

Warszawa, 19 marca. Wojskowa komisja Sejmu w dyskusji szczegółowej nad ustawą o organizacji naczelnych władz obrony państwa zastanawiała się nad rozdziałem o rządzie.

Referent przedstawił uzgodniony z rządem projekt brzmienia rozdziału 2-go **o zadaniach rządu w zakresie spraw związanych z obroną państwa.**

Po przemówieniu referenta **p. Dąbrowskiego** przystąpiono do głosowania.

Rozdział drugi przeszedł z poprawkami posła Zamorskiego, Miedzińskiego i Rozmaryna.

Rozdział II. rząd, art. 10. Rząd tj. Prezydent Rzeczypospolitej łącznie z radą ministrów w myśl art. 2 i 43 konstytucji **przygotowuje w czasie pokoju obronę państwa i kieruje nią w czasie wojny.** Przygotowanie to i kierownictwo obejmuje przedewszystkiem: 1) **Określenie politycznych celów wojny,** 2) **ustalenie i wykonanie ogólnego planu wojennego** w zakresie środków wojskowych, gospodarczych, finansowych intelektualnych i moralnych oraz przez sojusze, układy międzynarodowe itp., 3) podział zadań w pierwszym zakresie pomiędzy poszczególne władze państwowe i instytucje samorządowe, oraz instytucji i osoby prywatne oraz kontrola przygotowań i wykonania tych zadań.

Art. 11. **Rada ministrów** ponosi **solidarną odpowiedzialność** konstytucyjną i parlamentarną **za przygotowania i kierownictwo obrony państwa,** a także ponoszą ją ministrowie oddzielnie, każdy w swoim zakresie działania.

WYDANIE POS. ŁEWICKIEGO I ŁAŃCUCKIEGO SĄDOM.

Warszawa, 19 marca. Sejmowa komisja regulaminowa i nietykalności poselskiej na posiedzeniu w dniu 19 bm., większością głosów wydała **pos. Łańcuckiego** za wygłoszenie w maju roku ubiegłego w Warszawie **przemówienia,** w którem nawoływał do walki celem obalenia obecnego ustroju państwa przy pomocy siły oraz za przemówienie, wygłoszone w listopadzie r. 1923 na wiecu w Pabianicach, oraz **za list otwarty, wystosowany** w okresie wyborów do obecnego Sejmu, do ówczesnego **prezydenta ministrów Nowaka,** w którym poseł Łańcucki dopuścił się przestępstwa nie szanowania władzy i nawoływania do rozruchów. Ponadto komisja wysłuchała referatu posła Jaroszyńskiego (Ch. N.) w sprawie wniosku prokuratorskiego o wydanie **posła Hałki** (Wyzwolenie) i pos. **Sawickiego** (ZLN). Komisja postanowiła w pierwszym wypadku **odmówić wydania pos. Hałki,** w drugim zaś **wydać posła Sawickiego.** Poseł ten w maju br. w szeregu wystąpień dopuścił się **nieposzanowania władzy publicznie,** odzywając się obelżywie o urzędnikach państwowych i komunalnych, jak również o rządzie i jego rozporządzeniach, wreszcie nawoływał ludność do niepłacenia podatków i nieposłuszeństwa władzom.

Dział ekonomiczny

— **Biuro badania cen skonstatowało, że cena uboju bydła waha się w różnych miastach między 12—75 zł. od sztuki,** wobec tego biuro zgłosiło wniosek, aby min. spraw wewn. przeprowadziło uporządkowanie tej sprawy w drodze ankiety i zarządzeń administracyjnych.

— Polska mennica państwowa przystąpiła do przygotowania stampilij do srebrnych 5-złotówek.

— Wartość produkcji górniczo-hutniczej w Polsce w r. 1924 wyniosła około 800 mil. zł.

— Min. spraw **wojskowych** poleciło poczynienie zakupów **żyta dla armji na targu krajowym** w cenie do 32 zł za 100 kg loco stacja załadowania.

— **Kom. ekon. min. postanowił wprowadzić 100 procentowe ulgi celne** dla transportów ziemniaków do 1 maja. Ponadto komitet zatrzymał dotychczasowe ulgi celne dla przywozu z zagranicy obuwia, odzieży i bielizny luksusowej.

— **Sądowa komisja prawnicza przyjęła projekt ustawy o zmianie kosztów sądowych oraz zgodziła się na uchylenie ograniczenia praw kobiet w handlu.**

NOWA TARYFA POCZTOWA. Od dnia 15 bm. zaczyna w Polsce obowiązywać nowa taryfa pocztowa i telegraficzna, w której niektóre opłaty zostały w stosunku do obecnej podwyższone a niektóre zniżone. List zwykły opłacać się będzie, jak dotychczas, 15 gr (przy wadze do 20 gram), względnie 30 gr. (przy wadze od 20—250 gram.). Natomiast list polecony kosztować będzie 45 gr., gdy obecnie kosztuje tylko 35 gr. Za pośpiech opłata nie została zmienioną i wynosić będzie w dalszym ciągu 50 gr. (list polecony „ekspres" kosztować więc będzie 95 gr). Jeżeli nadawca żąda przy nadaniu poświadczenia odbioru lub poświadczenia wypłaty opłaca 30 gr. (dotychczas 20 gr), za to samo, żądane po nadaniu opłata wynosi 60 gr (dotychczas 40 gr). Z 20 na 30 gr podwyższone zostały opłaty: za nadanie przesyłki za pobraniem lub zleceniem, za nadanie przesyłki poleconej poza godzinami urzędowemi, za zmianę adresu lub zarządzenie zwrotu przesyłki, za reklamację przesyłki pocztowej, za wydanie duplikatu poświadczenia nadania, wreszcie za zniesienie lub zmniejszenie pobrania.

Opłaty za paczki o wyższej wadze zostaną obniżone, mianowicie paczki wagi od 10 do 15 kg. opłacać będą zł 3 50gr (zamiast zł 4), a paczki wagi od 15 do 20 kg. opłacać będą zł 5 (zamiast zł 6). Za doręczenie paczek opłaty zostaną podniesione: w Warszawie za paczki do 5 kg. 40 gr (obecnie 20 gr), do 10 kg. 50 gr (obecnie 25 gr), do 15 kg. 80 gr (obecnie 30 gr) do 20 kg 1 zł (obecnie 35 gr). Składowe za paczki za każdy dzień zwłoki i za każdą paczkę podwyższono do 40 gr (z 25 gr), najwyżej zaś do zł 8 (ze zł 5). Pełnomocnictwo dla jednorazowego odbioru przesyłek kosztować będzie 5 gr, dla stałego zaś 1 zł. Przesyłki adresowane „poste restante" opłacać będą 5 gr (dotychczas 2 gr).

W taryfie telegraficznej zostaje podwyższona opłata zasadnicza za wyraz z 8 gr na 10 gr za telegramy zwykłe (najmniej 1 zł), i z 24 do 30 gr za telegramy pilne (najmniej 3 zł). Takiesame stawki opłacać się będzie za wyrazy zapłaconej odpowiedzi. Opłata od wyrazu telegramów prasowych podwyższona zostaje z 4 na 5 gr.

DZIAŁ GIEŁDOWY

Krakowska giełda pieniężna

Kraków, 19 marca.

N. Jork	5·18½
Praga (za 100)	15·51
Londyn	24·98 (cz).
Paryż (za 100)	27·05 (cz.)
Medjolan	21·30, 21·35

Polska odrzuciła propozycje niemieckie

w sprawie poprawek granicznych

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Londyn, 19 marca. »Times« dowiaduje się z **kół dyplomatycznych, że przed tygodniem zwrócił się rząd niemiecki do Polski z propozycją podjęcia rokowań w sprawie korektury granicy polsko-niemieckiej.**

Rząd polski odrzucił kategorycznie wszelkie pośrednie czy bezpośrednie rozważania w sprawie granic polskich, ustalonych przez traktat wersalski.

Dlaczego Niemcy przegrały wojnę?

Wywody profesora Delbrücka

Niemcy powinny były rzucić się najpierw na Rosję

Berlin, 19 marca (AW). Profesor v. Delbrueck, znany historyk, ogłasza artykuł, w którym odpiera wszystkie głosy o przyczynach klęski Niemiec. Delbrueck wyraża zapatrywanie, że wszystkie dotychczasowe badania udowodniły, że jedną z przyczyn klęski Niemiec było **wykonania planu v. Schlieffena, który okazał się przestarzałym.** Niemcy powinny były odrazu uderzyć całą siłą na Rosję, na zachodzie **prowadzić walkę obronną. Atak na Belgję oburzył świat, a nie dał żadnych dodatnich rezultatów.** Delbrueck jest zdania, że **brak znajomości polityki u kierujących** sfer wojskowych przyczynił się do prowadzenia tego planu.

Straszliwy cyklon w St. Zjednoczonych

Setki zabitych, tysiące rannych

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Nowy Jork, 19 marca. Południowa część stanów **Illinois, Kentucky i Missouri** nawiedzona została przez **straszliwy cyklon, który wyrządził** w całym szeregu wsi i miasteczek **niesłychane zniszczenia.**

Dotychczas stwierdzono, że **850 osób zostało zabitych, w tem 200 dzieci szkolnych. 2.100** rannych. Liczba ta nie jest jednak zupełną, ponieważ pod gruzami znajduje się jeszcze wiele rannych. **Pozatem tysiące rodzin zostało bez dachu nad głową. Linje kolejowe zostały zniszczone.** Do pomocy zarekwirowano wojsko, gdyż w wielu miejscowościach **wybuchły pożary.** — Straty materjalne nie dadzą się wprost obliczyć. **Orkan posuwa się w kierunku wschodnim.**

Pożar w Tokio opanowany

Londyn, 19 marca. Z Tokio donoszą: Katastrofalny pożara, który obrócił w perzynę znaczną częś miasta, **wybuchł na przedmieściu w trzech miejscach naraz i rozszerzał się ze straszliwą szybkością. Pastwą płomieni padło tysiące domów,** przeszło 30.000 ludzi **obozuje na ulicach.** Akcję **ratunkową** utrudnia brak wody z powodu zniszczenia wodociągu **przez** trzęsienie ziemi w r. 1921.

W ostatniej chwili donoszą, że **pożar został opanowany.**

Niemcy rozważają szanse bojkotowania polskiego Górnego Śląska

Głos przeciwny bojkotowaniu

Berlin, 19 marca. (AW). „Deutsche Allg. Zeitung" w artykule „Los przemysłu górnośląskiego" rozważa, czy Niemcy powinny dążyć do **zniszczenia przemysłu na polskim G. Śląsku,** jak to zalecają niektórzy hakatyści i dochodzi do wniosku, że przeprowadzenie takiego planu jest **nonsensem.** Przedewszystkiem kapitał kopalń i przedsiębiorstw **przeważnie niemieckich mógłby dostać się w inne ręce,** a przedsiębiorstwa te po kilku latach mogłyby przynosić **dochód obcym.** Przemysł niemiecki bojkotując import węgla z polskiego G. Śląska, zmuszonymby był sprowadzać go z Anglji lub Francji, **przyczem zapłacić musiałby drożej. Wreszcie należy wziąć pod uwagę względ sentymentalno-narodowy: upadek licznych przedsiębiorstw spowodowałoby wydalenie personalu niemieckiego i emigrację setek rodzin,** — przyczyniając się w ten sposób do odniemczenia G. Śląska.

Ceduła kursowa giełdy krakowskiej

19 marca 1925	Transakcje w złotych	
	dziś	wczoraj
Pol. Bank przem. I—VIII	0·34	—
Bank Hipoteczny I—VIII	—	0·59
„ Małopolski	—	0·32
Ziem. Bank kred. I—IX	—	0·15
Powsz. Bank kred. I—V	—	—
Bank zw. sp. zar. I—XI	11·50	—
Pol. Tow. handlowe I—V	0·31	—
Impex I—V	—	—
Pharma I—III	—	—
Polski Glob I—IV	—	—
Żegluga Polska I—III	—	—
Zieleniewski I—IV	14·60—14·70	14·35—14·75
Cegielski I—IX	0·56—0·59	0·55
Trzebinia I—IV	0·56	0·57
Pocisk I—III	—	—
Parowozy I—III	0·65	0·65—0·67
Automotor I—II	—	—
Górka I—III	—	—
Siersza I—IV	4·60	—
Tepege I—IV	1·50—1·55	1·60—1·65
Polska Nafta I—III	0·58	—
Pokucie I	—	—
Pezet I—IV	—	—
Strug I	—	—
Niemojowski I	0·56	0·56—0·58
Tłuszcze Trzebinia I—II	—	—
Azot	—	0·30
Elektrow. Siersza I—IV	—	—
Ćmielów I—II	—	0·53—0·55
Krakus I—VI	1·00	0·95
Chodorów I—V	4·70—4·75	4·60—4·75
Chybie	—	—
A. Piasecki	—	1·75

Kraków, 19 marca.

Tendencja utrzymana. Zieleniewski cieszy się nadal powszechnem zainteresowaniem, co też wpłynęło na pewną poprawę kursu. Inne papiery bez zmiany.

Dewizy słabsze — ruch nieco silniejszy.

Na pogiełdziu zastój. Płacono za Nobel 1'90, Len 0'36.

Wiedeń, 19 marca. Początkowe kursy papierów w tysiącach koron: **Siersza górnicza 62, Silezia 12, Fanto 201, Galicja 1275, Nafta 157, Schodnica 195, Karpaty 141.**

Zurych, 19 marca. (PAT). Paryż 26'87, Londyn 24'79½, Nowy Jork 5.187, Belgja 26'22, Włochy 21'07, Hiszpanja 73'75, Holandja 207'30, Berlin 1.235, Wiedeń 73'10, Sztokholm 139'75, Oslo 80, Kopenhaga 94'25, Sofja 377'50, Praga 15'40, Warszawa 100, Budapeszt 0'72, Białogród 8'30, Ateny 7'80, Konstantynopol 2'65, Bukareszt 245, Helsingfors 13'05, Buenos Aires 195'75.

Papiery dywidendowe w Warszawie

z dnia 19 marca 1925 r.

AKCJE:	W złotych Transakcje
Bank Handlowy	7·00
Bank Zw. Sp. Zar.	11·25
Cegielski	0·52
Parowozy	—
Starachowice	2·23
Zieleniewski	15·00
Żyrardów	12·10
Nobel	—
Haberbusch	6·50
Ursus	—
Spirytus	—
Ćmielów	—
Chodorów	4·68
Bank Przem. Lwów	0·35

Komunikaty i zawiadomienia

Z KLUBU SPOŁECZNEGO. W sobotę 21 bm. o godz. 8 wieczorem odbędzie się w lokalu Klubu, Rynek 32, odczyt pt. „Wrażenia z Francji", który wygłosi dr Stefanja Ciesielska-Borkowska. — Wstęp dla członków wolny, dla gości 1 zł.

WYSTAWA WIOSENNA. Związek artystów plastyków w Krakowie zawiadamia swych członków, że urządza wystawę wiosenną. Termin nadsyłania prac do 31 marca. Uroczyste otwarcie wystawy 5 kwietnia.

Z KRAK. TOW. LEKARSKIEGO. We czwartek 19 bm. o godz. 7 wieczór odbędzie się zebranie towarzysko-naukowe, na którem p. Karol Hubert Rostworowski wypowie odczyt pt. „Ewolucja pojęć interesu". Goście mile widziani.

ODCZYT O PRZEMYŚLE DOMOWYM. Staraniem Tow. popierania przemysłu kobiecego odbędzie się w piątek 20 bm. o godz. 5 po poł. w sali Muzeum przemysłowego (Smoleńska 9) odczyt prof dra Tadeusza Kruszyńskiego na temat: „Przemysł domowy niegdyś a dzisiaj" z obrazami świetlnemi.

ODCZYT O IZBACH INŻYNIERSKICH. W krak Tow. technicznem przy ul. Straszewskiego 28, II p., odbędzie się w piątek dnia 20 bm. o godz. 7 wieczór zebranie, na którem wygłosi p. Leonard Nitsch dalszy ciąg referatu z prac komisji o wykonywaniu praktyki inżynierskiej i o Izbach inżynierskich. Goście mile widziani.

MIŁOŚĆ PROGIEM ŚMIERCI. Odczyt na powyższy temat wygłosi dr Klęsk w sobotę w Coll. wykładów (A-B 39) o godz. 7 wieczór.

STOW. STUDENTÓW AKADEMJI GÓRNICZEJ W KRAKOWIE, grupujące także inżynierów, wychowanków krakowskiej Akademji, stworzyło sekcję pośrednictwa pracy, która ma na celu wyszukiwanie: 1) posad inżynierskich dla swych członków w kraju i za granicą; 2) posad chwilowych (prac biurowych, rysunkowych, korepetycyj z zakresu szkół średnich itp.) na terenie Krakowa i na prowincji. Sekcja pośrednictwa pracy przyjmuje wszelkie tego rodzaju zgłoszenia pod adresem: Kraków, ul. Loretańska 18, II p., przyczem zaznacza, że na wszelkie zgłoszone zajęcia wyznacza najzdolniejszych drogą konkursu.

JUBILEUSZ AKAD. KOŁA T. S. L. Akademickie Koło T. S. L. w Krakowie obchodzi w roku bieżącym jubileusz 25-letniej pracy i uprasza wszystkich byłych członków, którzy reflektują na wzięcie udziału w zjeździe i uroczystościach jubileuszowych o nadsyłanie zgłoszeń ze swemi adresami. Uroczystości wyznaczone są na dnie 31 maja i 1 czerwca br. Zgłoszenia należy nadsyłać do końca kwietnia br. pod adresem: Akademickie Koło T. S. L., Kraków, ul. Jabłonowskich 12, II p.

Informacje przemysłowe i handlowe

Z TARGU ŻYWNOŚCIOWEGO. W hurtowym handlu zbożem tendencja zwyżkowa. Najwyższe ceny w Lubelskiem i Włocławskiem. Pszenica 44, żyto 35½, jęczmień browarny 35. Pod Lwowem pszenica 38, żyto 30, jęczmień 29. Pod Wilnem pszenica 37½, żyto 29, jęczmień 25. W Poznaniu pszenica 40, żyto 32½, jęczmień 28. W Warszawie duża podaż. Na targach zagranicznych zboże staniało. W handlu nasionami w dalszym ciągu zastój. Mąka amerykańska staniała, krajowa podrożała. W handlu towarami kolonjalnemi ożywienie. Poszukiwano: kawy, herbaty, sardynek i rodzynków. Popyt na kryształ powiększył się przy cenie 106. Cykorja podrożała o 5 złotych na 100 kg. z 88 na 93. Kakao podrożało o 5%. Kawa i herbata zaczęły zwyżkować dopiero w ostatnim tygodniu. Ryżu hurtownicy nie kupują, spodziewając się zniżki cen.

PROJEKT USTAWY, ZMIENIAJĄCEJ NIEKTÓRE PRZEPISY USTAWY O ZABEZPIECZENIU PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH OD BEZROBOCIA wniesiono do Sejmu. W myśl projektu podlegają obowiązkowi zabezpieczenia pracownicy umysłowi, zarabiający do 700 złotych miesięcznie, przyczem pracownicy, zarabiający ponad 400 złotych, mogą na żądanie być zwolnieni od obowiązku zabezpieczenia. Norma składki wynosi 2½% od zarobków, przyczem pracodawcy płacą dwie piąte, pracownicy trzy piąte.

NASTĘPUJĄCE ZMIANY TARYFY CELNEJ ZOSTAŁY WPROWADZONE: Cło wywozowe na jęczmień i owies, wszelkie otręby, oraz paszę sztuczną ustanawia się w wysokości 15 złotych za 100 kg. Cło wywozowe od słoniny i smalcu znosi się. Rozporządzenie, zmieniające taryfę celną, wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 6 października 1924 roku w sprawie ustanowienia ceł wywozowych na niektóre towary.

POLSKIE FIRMY KORESPONDUJĄ PO NIEMIECKU. Znalazły się firmy handlowe na terytorjum Rzeczypospolitej polskiej, które używają niemieckiego języka w korespondencji z firmami francuskiemi. W związku z tem polski konsulat honorowy w Bordeaux prosi min. spraw zagranicznych o zwrócenie uwagi interesowanym, ażeby przez wzgląd chociażby na własne dobro, zechciały prowadzić tę korespondencję po francusku lub po polsku.

SYTUACJA W PRZEMYŚLE I HANDLU MAŁOPOLSKIM nie zmieniła się zasadniczo, jak informuje Izba handlowa i przemysłowa, gdyż na wszystkich gałęziach przemysłu i handlu ciąży balast wysokiej stopy procentowej. Uzyskanie amerykańskiej pożyczki podziałało ożywczo. Przemysł węglowy w Zagłębiu Dąbrowskiem i Krakowskiem pracuje dotychczas 3—4 dni w tygodniu, spotykając się na targu wewnętrznym z konkurencją węgla górnośląskiego o wyższej sile kalorycznej. Przemysł drzewny mebli giętych i przemysł koszykarski znajdują się w zastoju. Przemysł naftowy i rafineryjny z powodu podatków, pochłaniających poważną część kapitałów obrotowych, zmuszony jest do ograniczenia produkcji. Przedsiębiorstwa naftowe starają się o 6-ciomiesięczną prolongatę spłat podatku akcyzowego, oraz zwolnienie od podatku eksportowego. Przemysł spożywczy z młynarstwem na czele przechodzi dalszy kryzys. W przemyśle spirytusowym pogorszenie, gdyż otrzymuje on zbyt małe ilości surowca do rafinady. Przemysł żelazny i maszyn rolniczych cierpi z powodu fałszywej polityki celnej, oraz nadmiernego obciążenia podatkiem obrotowym.

KONFERENCJA W SPRAWIE PODATKU PRZEMYSŁOWEGO odbyła się onegdaj w Izbie handlowej i przemysłowej. Stwierdzono, że projekt nowej ustawy, który przedłożył rząd Sejmowi, nie odpowiada pokładanym nadziejom. Między innemi projekt ten zatrzymał system opodatkowania obrotu we wszystkich jego fazach w drodze od producenta do konsumenta. Projekt utrzymuje nadal charakter odrębnego podatku w formie wykupna świadectw przemysłowych. Projekt nowy nie usunął anomalji, objawiającej się w obliczeniu podatku obrotowego od tej części obrotu, którą stanowi opłata innych podatków. Uchwalono domagać się odpowiednich zmian w ustawie i uzupełnienia w samej noweli.

Natomiast równomierne stawki podatku przemysłowego, wprowadzone przez projekt ustawy, powitano z uznaniem, jako pierwszy krok do uczynienia zadość kardynalnym wymogom życia gospodarczego.

JAK SIĘ PRZEDSTAWIAJĄ ŚWIATOWE URODZAJE? Stan zasiewów w obecnej chwili coraz więcej wpływa na ceny zboża. W Anglji zasiewy miały ucierpieć z powodu burz i ulew. — W Rosji o eksporcie głównie decydują zasiewy jare, co zależy od wczesnego zaopatrzenia się w ziarno siewne i od pogody wiosennej. W Europie południowo-wschodniej skarżą się na suszę, ale na ogół i tam przewidywania są optymistyczne. Mrozy i śniegi w ostatnich czasach nie wyrządziły podobno szkód. W Indjach obszar, zasiany pszenicą, wzrósł, a trwający ciągle eksport tego artykułu świadczy, że i tam pomyślnie wypada szacowanie przyszłego urodzaju. W Polsce sytuacja zasiewów dotąd jest zupełnie zadawalniająca. Ostatnie chłody są nawet pożyteczne.

O NAWIĄZANIE STOSUNKÓW GOSPODARCZYCH Z URUGWAJEM. W ostatnich czasach firmy urugwajskie pragną nawiązać stosunki handlowe z Polską. Przy eksporcie do Urugwaju wchodzą w rachubę: wyroby szklane, emaljowane, rury, blacha żelazna i stalowa, blacha cynkowa, pył cynkowy, śruby, nity, bolce, żelazo, maszyny i narzędzia rolne, wyroby z drzewa, bale, deski, łaty, klepki, meble gięte, wyroby galanteryjne, różne wyroby wełniane, nasiona warzywne i ogrodowe, pierze, specyfiki i lekarstwa.

Montevideo, skąd nadchodzą zapytania do Polski, jest ważnym punktem portowym, z którego towary idą często tranzytem do Argentyny i Paragwaju.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Przewodnik handlowy i informacyjny po Krakowie

Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.

ROZKŁAD JAZDY POCIĄGÓW OSOBOWYCH

ODCHODZĄCYCH ZE STACJI KRAKOWSKIEJ

Odjazd z Krakowa do	Godzina	Przyjazd	
Warszawy Z.	**0·05**	**Warszawa**	**8·00**
Lwowa (Bukaresztu)	**1·55**	**Lwów**	**7·55**
Wiednia	**2·15**	**Wiedeń**	**14·10**
Piotrowic i Katowic	4·00	Piotrowice	8·20
Niepołomic	4·20	Niepołomice	5·25
Lwowa (Poł. do N. Sącza)	**6·40**	**Lwów**	**12·35**
Katowic Z.	7·05	Katowice	9·36
Piotrowic	7·18	Piotrowice	11·34
Zakopanego	**7·35**	**Zakopane**	**12·51**
Lwowa	7·55	Lwów	17·15
Wieliczki	8·25	Wieliczka	8·58
Warszawy Z.	8·35	Warszawa	20·30
N. Sącza via Sucha	8·50	N. Sącz	16·10
Poznania Z. przez Katowice	10·05	Poznań	22·07
Żywca	10·25	Żywiec	15·00
Lwowa	10·25	Lwów	21·20
Lwowa	**13·15**	**Lwów**	**19·05**
Zakopanego	13·30	Zakopane	20·26
Kocmyrzowa z Grzegórzek	13·40	Kocmyrzów	14·53
Wieliczki	13·50	Wieliczka	14·20
Warszawy Z.	**14·10**	**Warszawa**	**21·40**
Piotrowic	14·20	Piotrowice	18·50
Niepołomic	14·30	Niepołomice	15·27
Przemyśla (Poł. do N. Sącza)	15·20	Przemyśl	22·20
Trzebini	16·15	Trzebinia	17·38
Katowic (Berlina)	**17·05**	**Katowice**	**19·00**
Bielska (Cieszyna)	17·45	Bielsko	20·49
Gdańska	**19·05**	**Gdańsk**	**10·00**
Bochni	19·15	Bochnia	20·27
Warszawy Z.	**19·15**	**Warszawa**	**5·35**
Bielska	**19·25**	**Bielsko**	**22·50**
N. Sącza	**19·50**	**N. Sącz**	**5·08**
Warszawy	20·05	Warszawa	9·55
Kocmyrzowa z Grzegórzek	20·05	Kocmyrzów z Grzegórzek	21·07
Lublina	20·10	Lublin	7·42
Wieliczki	20·20	Wieliczka	20·51
Lwowa	21·15	Lwów	6·55
Łodzi	21·45	Łódź	6·45
Poznania przez Katowice	**22·20**	**Poznań**	**6·45**
Krynicy i N. Sącza	22·25	Krynica	7·05
Lwowa	23·20	Lwów	9·50
Zakopanego	23·35	Zakopane	6·32

PRZYCHODZĄCYCH DO STACJI KRAKOWSKIEJ

Przyjazd do Krakowa z	Godzina	Odjazd	
Piotrowic	**1·26**	**Piotrowice**	**22·05**
Lwowa (Bukaresztu)	**1·48**	**Lwów**	**19·40**
Łodzi	5·10	Łódź	20·00
Stryja	5·15	Stryj	14·26
Zakopanego	5·52	Zakopane	23·15
Poznania przez Katowice	**6·00**	**Poznań**	**21·25**
Warszawy	**6·20**	**Warszawa**	**22·35**
Słotwiny	6·35	Słotwina	4·45
Lwowa	6·48	Lwów	20·40
Nowego Sącza	6·55	Nowy Sącz	23·30
Kocmyrzowa do Grzegórzek	7·00	Kocmyrzów	6·00
Bielska	7·25	Bielsko	8·53
Wieliczki	7·28	Wieliczka	6·55
Lublina	7·45	Lublin	19·45
Skawiny	7·52	Skawina	7·01
Warszawy via Dęblin	**8·20**	**Warszawa**	**17·40**
Niepołomic	8·20	Niepołomice	6·35
Warszawy	8·35	Warszawa	20·55
Lwowa	9·45	Lwów	23·40
Piotrowic	9·50	Piotrowice	4·55
Gdańsk	**10·05**		
Bielska	10·40	Bielsko	8·58
Wieliczki	12·30	Wieliczka	12·00
Kocmyrzowa	12·40	Kocmyrzów	11·30
Katowic (Berlina)	**12·50**	**Katowice**	**11·05**
Lwowa	13·40	Lwów	8·35
Zakopanego	15·06	Zakopane	8·35
Piotrowic	15·40	Piotrowice	11·22
Katowic	16·18	Katowice	13·58
Lwowa (Bukaresztu)	**16·25**	**Lwów**	**10·10**
Warszawy	16·50	Warszawa	6·00
Niepołomic	17·00	Niepołomice	16·00
Chrzanowa	**18·05**		
Wieliczki	18·20	Wieliczka	17·50
Tarnowa	18·30	Tarnów	16·15
Kocmyrzowa do Grzegórzek	18·42	Kocmyrzów	17·42
Lwowa	18·45	Lwów	7·45
Piotrowic	19·00	Piotrowice	13·40
Nowego Sącza przez Chabówkę	20·20	Nowy Sącz	13·05
Poznania pr. Katowice	20·50	Poznań	8·40
Zakopanego	**21·10**	**Zakopane**	**16.00**
Przemyśla	21·25	Przemyśl	14·34
Lwowa	**21·50**	**Lwów**	**15·25**
Warszawy	**22·05**	**Warszawa**	**14·30**
Żywca	22·45	Żywiec	18·28

UWAGA: Wyrazy, wydrukowane tłustym drukiem, oznaczają pociągi pospieszne.
Z. oznacza odjazd z dworca Zachodniego.
Za ewentualne zmiany nie bierze się odpowiedzialności.

Czcionkami Drukarni Literackiej w Krakowie, ulica Jagiellońska L. 10.